

МОТИВИ

към проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, приета с Постановление № 49 на Министерския съвет от 2006 г., обн. ДВ, бр. 23 от 2006 г., попр. ДВ, бр. 26 от 2006 г.

Съгласно чл. 8 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) приходите по бюджета на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), с които се финансира дейността ѝ по този закон, се набират от: такса „В и К регулиране“, глоби и санкции по този закон, такса за регистрация на експерти, като размерът на таксите, редът и сроковете за заплащането им се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет по предложение на Комисията - 8, ал. 2 от ЗРВКУ. В тази връзка, с Постановление № 49 на Министерския съвет от 08.03.2006 г. е приета Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (Тарифата), обн. ДВ, бр. 23 от 17 март 2006 г., попр. ДВ, бр. 26 от 28 март 2006 г.

Предвид въвеждане на еврото в Република България, считано от 01.01.2026 г., и приетия в тази връзка Закон за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ, обн. ДВ, бр. 70 от 2024 г.), както и с оглед на изменения в Закона за енергетиката и на констатирани проблеми в практиката по правоприлагане и събиране на такса В и К регулиране е възникнала необходимост да бъдат предприети действия за изменение на тарифата по чл. 8 от ЗРВКУ.

Горното налага КЕВР да предложи на Министерския съвет да измени и допълни Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, при отчитане на изискванията на Закона за нормативните актове (ЗНА). В тази връзка е изготвен проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (проект на ПМС), както и съпътстващите документи.

Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от ЗНА, проектът на нормативен акт се внася за обсъждане и приемане от компетентния орган заедно с мотивите, съответно доклада към него и предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА, като мотивите, съответно докладът, следва да съдържат: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Съгласно разпоредбата на чл. 20, ал. 2 от ЗНА, извършването на частична предварителна оценка на въздействието предхожда изработването на всеки проект на закон, кодекс и подзаконов нормативен акт на Министерския съвет, респективно такава следва да е изготвена за проекта на ПМС.

I. Причини, които налагат приемането на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги:

1. Въвеждането на еврото в Република България

Въвеждането на еврото като парична единица в Република България, което ще се осъществи на основание Решение на Съвета на Европейския съюз за приемането на еврото от Република България, прието в съответствие с чл. 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, изисква промени в действащото национално законодателство с оглед адаптирането му към новата парична единица. Със ЗВЕРБ се уреждат принципите, правилата и процедурите за въвеждане на еврото като парична единица на Република България. С оглед отразяването на промените, които ще настъпят в областта на дължимите държавни такси след замяната на лева с еврото като национална валута и в изпълнение на ЗВЕРБ е изготвен Проект на ПМС, който технически преизчислява всички размери на таксите, посочени в Тарифата, при спазване на правилата за закръгляване, определени в чл. 12 и чл. 13 от ЗВЕРБ. Същевременно, съгласно действащата разпоредба на чл. 1, т. 2 от Тарифата, променливата част от такса ВиК регулиране е в размер на 0,005 лв./куб. м. фактурирано количество питейна вода за предходната година. В тази връзка, при превалутуирането на променливата част от такса ВиК регулиране по чл. 1, т. 2 от Тарифата са съобразени разпоредбите на чл. 12, чл. 13 и чл. 27, ал. 2 от ЗВЕРБ, както и писмо с вх. № Ф-03-10-45 от 07.08.2025 г. на Министерството на финансите, с което е указано превалутуирането на променливата част в размер на 0,005 лв./куб. м. да се извърши при закръгляне до третия знак след десетичната запетая на базата на четвъртия знак, прилагайки общото математическо правило за закръгляване, при което променливата част от такса ВиК регулиране по чл. 1, т. 2 от Тарифата ще бъде в размер на 0,003 евро. Превалутуирането на таксите се урежда чрез § 2, § 3, т. 2 и § 4.

2. Привеждане на Тарифата в съответствие с действащите разпоредби на Закона за енергетиката

На следващо място, проектът отчита и обстоятелството, че Тарифата е одобрена през 2006 г. и не е актуализирана до настоящия момент, поради което в наименованието и в разпоредбите ѝ все още фигурира старото наименование „Държавна комисия за енергийно и водно регулиране“ и не е отразена промяната в наименованието на Комисията за енергийно и водно регулиране, направено със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 17 от 06.03.2015 г.). С проекта на ПМС се предлага техническа редакция, като наименованието навсякъде се заменя с „Комисия за енергийно и водно регулиране“. Проектът урежда това чрез § 1, с който се предлага изменение в наименованието на акта, в чл. 3, ал. 2 и в чл. 4, ал. 1 от Тарифата.

3. Оптимизиране и подобряване на процеса по заплащане на такса „В и К регулиране“ от ВиК операторите, по аналогия с новата ал. 5 на чл. 29 от ЗЕ, обн. в ДВ, бр. 67 от 2025 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2025 г.

По аналогия с предвидения в сектор Енергетика по-оптимален процес за плащане на дължимите такси - с едно плащане, съгласно новата ал. 5 на чл. 29, обн. в ДВ, бр. 67 от 2025 г., изм. - ДВ, бр. 81 от 2025 г., се предлага промяна в Тарифата с цел оптимизиране и подобряване на процеса по заплащане на такса „В и К регулиране“ от ВиК операторите. По отношение на постоянната част от такса „В и К регулиране“ се удължава срокът за плащане до 25 февруари, за да се осигури време на ВиК операторите да обработят отчетните данни за приходите от В и К услуги и за фактурирано количество питейна вода за предходната година, които са базата за изчисляване на размера на таксата. По отношение на променливата част от такса „В и К регулиране“ се предлага процедурата да бъде оптимизирана, като броят на дължимите вноски се намали от три на две, като се запази срокът за заплащане на първата част (до 25 март), а втората да се заплаща до 25 юни. Проектът урежда това чрез § 3, т. 1.

4. Отстраняване на установена в хода на правоприлагането непълнота в Тарифата

На следващо място, в действащите разпоредби на Тарифата не е регламентирана хипотезата на изчисляване и заплащане на такса ВиК регулиране при промяна в границите на обособените територии на ВиК оператори по смисъла на Закона за водите (ЗВ), при които дадени общини се присъединяват към асоциации по ВиК и регионалните ВиК оператори започват да предоставят ВиК услуги в тези общини, а осъществявалите до момента

общински ВиК дружества преустановяват своята дейност. В тази връзка в проекта е направено предложение в чл. 2 от Тарифата да се създадат нови ал. 4, ал. 5, ал. 6, ал. 7 и ал. 8. Възприет е принципът, че изчислената годишна такса, дължима от общинското ВиК дружество, което преустановява своята дейност като ВиК оператор, се преизчислява и се дължи пропорционално на периода, през който съответният В и К оператор е осъществявал дейността. При изчисляване на годишната такса „В и К регулиране“ на окрупнения В и К оператор, който е започнал да стопанисва публични В и К активи и да предоставя В и К услуги на потребителите в новата територия за годината следваща годината на промяната, се вземат предвид и годишните приходи от В и К услуги и годишните фактурирани количества питейна вода на предходния В и К оператор.

II. Целите, които се поставят:

С предложенията за изменение и допълнение на Тарифата се цели привеждане на нормативния акт в съответствие със ЗВЕРБ и осигуряване на техническо представяне на съответните стойности в евро, в съответствие с изискванията на чл. 12, чл. 13 и чл. 27, ал. 2 от същия закон и Регламент (ЕО) № 974/98 на Съвета от 3 май 1998 година относно въвеждането на еврото (ОВ L 139, 11.5.1998 г.). Друга цел на предложенията е привеждане на акта в съответствие с актуалните норми на ЗЕ относно наименованието на Комисията. Цели се и оптимизиране и подобряване на процеса по заплащане на такса „В и К регулиране“ от ВиК операторите, както и правилно определяне и заплащане на дължимата такса „В и К регулиране“ в случаи на промяна на границата на обособената територия по смисъла на ЗВ, респективно промяна на задълженото лице.

III. Очаквани резултати от прилагането на акта

Чрез преизчислението в евро на таксите по Тарифата за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги се постига яснота и правна сигурност за ВиК операторите при въвеждането на еврото като официална парична единица в Република България, както и се създава улеснение при нейното прилагане. На следващо място, се оптимизира редът за заплащане на дължимите такси „В и К регулиране“ от ВиК дружествата, респективно се оптимизира и процесът по събиране на публичните държавни вземания, както и се създадат ясни правила за определяне на размера и събиране на такса „В и К регулиране“ в случаи на промяна на границата на обособената територия по смисъла на ЗВ, респективно промяна на задълженото лице.

IV. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

При изготвяне на проекта по отношение на превалутирането на таксите са спазени изискванията за превалутиране и закръгляване, залегнали в чл. 12, чл. 13 и чл. 27, ал. 2 от ЗВЕРБ, а предложенията, свързани с оптимизиране на реда и сроковете за заплащане на дължимите такси „В и К регулиране“ от ВиК дружествата и създаване на правила за определяне на размера и събиране на такса „В и К регулиране“ в случаи на промяна на границата на обособената територия, не предвиждат изменение по отношение на приходи или разходи. С оглед на това, предложеният проект на акт на Министерския съвет не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което към него е приложена финансова обосновка, изготвена съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С предложения проект на акт не се транспонират актове на институции на Европейския съюз, поради което не е изготвена и представена таблица на съответствието с правото на Европейския съюз.

С решение по Протокол № 322 от 19.11.2025 г., т. 11, КЕВР е приела проекта на ПМС, както и съпътстващите документи, сред които и частична предварителна оценка на

въздействието по чл. 20, ал. 2 от ЗНА.

С писмо с изх. № В-02-00-25 от 20.11.2025 г. (вх. № 05.00-719 от 20.11.2025 г. на Министерския съвет) КЕВР е изпратила на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет за съгласуване частичната предварителна оценка на въздействието на проекта на ПМС. С писмо с вх. № В-02-00-25 от 27.11.2025 г. дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерски съвет е предоставила на КЕВР становище, от което е видно, че на основание чл. 30б, ал. 3, т. 2, б. „а“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА) частичната предварителна оценка на въздействието на проекта на ПМС е съгласувана с препоръки, а именно: предлага се в раздел 1 при представянето на Проблем 2 по възможност да се включат допълнителни статистически данни и/или друга относима информация относно същността и мащабите на проблема. След допълване на информацията в раздел 1 за Проблем 2 в раздел 4 при представянето на варианта с нормативна намеса за решаването на Проблем 2 да се направи кратък преглед на съответствието на направеното предложение за промени на броя на вноските с действащата законова уредба. На следващо място се предлага също в раздел 1 при представянето на Проблем 3 да се включи по-подробна информация относно същността и мащабите на проблема, който възниква при промяна в границите на обособените територии на ВиК оператори по смисъла на Закона за водите, когато дадени общини се присъединяват към асоциации по ВиК, регионалните ВиК оператори започват да предоставят ВиК услуги в тези общини, а осъществявалите до момента общински ВиК дружества преустановяват своята дейност. За целта могат да се използват статистически данни, изводи от доклади, включително от приложения към оценката доклад и/или друга относима информация, която показва, че липсата на изрични правила за справедливо разпределяне на годишната такса между общинското дружество, което преустановява регулираната дейност и регионалния оператор, който разширява дейността си в новата територия, както и липсата на регламентация за изчисляване на годишната такса за следващата година на регионалния оператор, пораждаат проблеми при събиране на публичните държавни вземания. След допълване на информацията по отношение на Проблем 3 в раздел 1 от оценката, в Раздел 4, при представянето на варианта за действие с предприемането на нормативни промени по Проблем 3, да се включи и кратък преглед на съответствието на предложената нормативна промяна с действащата законова уредба. Такова съответствие е необходимо да е налице основно с изискванията на Закона за водите, ЗРВКУ, както и с други специални закони, във връзка с осигуряването на законосъобразно уреждане на отношенията при промяна на границите на обособена територия поради присъединяване или отпадане на общини от нея. Само при наличието на такова правно съответствие ще е възможно и осигуряването на справедливо разпределяне на годишната такса между общинското дружество, което преустановява регулираната дейност и регионалния оператор, който разширява дейността си в новата територия, както и изчисляването на годишната такса за следващата година на регионалния оператор. В раздел 7 „консултации“ се предлага да се включат съответни мотиви за предвидения съкратен срок от 14 дни за провеждането на обществените консултации. В становището на администрацията на Министерския съвет се посочва, че съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от УПМСНА. При съгласуването по чл. 32 от УПМСНА кръгът от въпроси, проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието се съпоставя с кръга от въпроси, засегнати в проекта на нормативен акт. На основание чл. 30б, ал. 4 от УПМСНА е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището. На основание чл. 85, ал. 1 от УПМСНА е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на ЗНА.

Предвид горното, частичната оценка на въздействието на проекта на ПМС е допълнена от КЕВР, като е съобразена с препоръките, дадени в становището на администрацията на Министерския съвет.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 26, ал. 3 от ЗНА проектът на ПМС, мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието по чл. 20, ал. 2 от ЗНА, както и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в Министерския съвет са публикувани на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране.

На основание чл. 26, ал. 4, изречение второ от ЗНА, срокът за обществени консултации по проекта на ПМС е определен на 14 дни. Причини, наложили срокът за обществени консултации да бъде по-кратък от 30 дни, са въвеждането на еврото в Р България от 01.01.2026 г., съответно изпълнение на изискванията на ЗВЕРБ, както и необходимостта от оптимизиране и подобряване на процеса по заплащане на такса „В и К регулиране“ от ВиК операторите. Също така, таксите по Тарифата са определени в левове, поради което превалутирането на същите е предпоставка след въвеждането на еврото в Р България от 01.01.2026 г. заинтересованите страни да са наясно с размера на дължимите такси, съответно КЕВР да осигури събирането им. Предложените изменения и допълнения представляват техническо преизчисляване на съществуващите такси от лева в евро, без да се променя тяхната същност, обхват или влияние върху размера на финансовата тежест на заинтересованите лица, извън закръгляването по правилата на ЗВЕРБ и промяната на срока за плащането им, но при запазване на размера. От друга страна, предложените изменения и допълнения в проекта, свързани с хипотезите на промяна в границите на обособените територии на ВиК оператори по смисъла на ЗВ, при които дадени общини се присъединяват към асоциации по ВиК и регионалните ВиК оператори започват да предоставят ВиК услуги в тези общини, а осъществяващите до момента общински ВиК дружества преустановяват своята дейност, не въвеждат нови такси, а само осигуряват справедливо разпределяне на годишната такса между общинското дружество, което преустановява регулираната дейност и регионалния оператор, който разширява дейността си в новата територия. Съответно определят начина, по който се изчислява годишната такса за следващата година на регионалния оператор. Поради това и не е налице необходимост от по-дълъг срок за обсъждане на предложенията. Основните заинтересовани страни са наясно с процеса по въвеждане на еврото и с правилата за преизчисляване, регламентирани в ЗВЕРБ, с реда и сроковете за определяне и заплащане на такса ВиК регулиране, както и с хипотезите, които възникват при промяна в границите на обособените територии.